

MENIJMENTDA INNAVATSION YONDASHUV.

Musaxonov Rustam Musaxon o`g`li

Toshkent amaliy fanlar universiteti, Iqtisod fakulteti,

Umumiqtisodiy fanlar kafedrasida assistenti

+998938269119

Annotatsiya. Innovatsiya zamonaviy boshqaruv amaliyotida muvaffaqiyatning muhim omili hisoblanadi. Ushbu maqolada menejmentdagi innovatsiyalarning roli, uning tashkilotlarga ta'siri va ularning strategiyalari tahlil qilinadi. Keng qamrovli adabiyotlarni tahlil qilish orqali ushbu tadqiqot innovatsiyalarning turli jihatlarini, shu jumladan uning usullari, natijalari va oqibatlarini o'rganadi. Topilmalar shuni ko'rsatadiki, innovatsiya nafaqat tashkiliy muvaffaqiyatga erishishning kaliti, balki uzoq muddatli barqarorlik uchun zarur omil hamdir.

Kalit so'zlar: Innovatsiya, menejment, tashkiliy muvaffaqiyat, strategiya, barqarorlik, raqobatdosh ustunlik.

Bugungi tezkor va o'zgaruvchan biznes landshaftida innovatsiyalar tashkilotni yaratishi yoki buzishi mumkin bo'lgan Markaziy kuch sifatida paydo bo'ldi. Bozorlar rivojlanib borishi, texnologiyalar rivojlanib borishi va mijozlarning umidlari o'zgarishi bilan korxonalar raqobatbardosh bo'lish uchun doimiy ravishda moslashishi va yangilanishi juda muhimdir. Ushbu maqola boshqaruvdagi innovatsiyalarning rollercoaster sayohatini o'rganishga, uning ahamiyati, metodologiyasi, natijalari va oqibatlarini yoritishga qaratilgan.

Menejmentda innovatsiyalarning ahamiyati: Innovatsiya nafaqat yangi mahsulotlar yoki xizmatlarni yaratish bilan bog'liq; u tashkilotning ichki jarayonlaridan tortib mijozlarni jalb qilishgacha bo'lgan barcha jabhalariga taalluqlidir. Innovatsiya-bu o'zgarishlarga moslashish, raqobatdosh ustunliklarni yaratish va o'sishni rag'batlantirish vositasi. Innovatsiyalarni birinchi o'ringa qo'yadigan firmalar egri chiziqdan oldinda qolishlari va o'z sohalarida dolzarb bo'lib qolishlari ehtimoli ko'proq.

Innovatsiya usullari: Innovatsiya turli shakllarda bo'lishi mumkin, jumladan, mahsulot innovatsiyasi, jarayon innovatsiyasi va biznes modeli innovatsiyasi. Tashkilotlar ijodiy fikrlashni rivojlantirish va yangi g'oyalarni hayotga tatbiq etish uchun ochiq innovatsiyalar, dizayn tafakkuri va tezkor rivojlanish kabi usullardan foydalanishlari mumkin. Hamkorlikdagi sa'y-harakatlar va o'zaro faoliyat funksional jamoalar ko'pincha tashkilotlarda innovatsiyalarni targ'ib qilishda muhim rol o'ynaydi.

Innovatsiya zamonaviy menejmentda hal qiluvchi rol o'ynaydi va ko'pincha "innovatsiya roligi" deb nomlanadi, chunki u tashkilotlarni oldinga siljitadi, taraqqiyot

va muvaffaqiyatga erishadi. Innovatsiyalar menejmentda harakatlantiruvchi kuch bo'lib xizmat qilishining ba'zi asosiy jihatlari:

- Raqobat ustunligi: innovatsiya tashkilotlarga yangi va takomillashtirilgan mahsulotlar, xizmatlar va jarayonlarni joriy etish orqali raqobatchilaridan oldinda bo'lishga imkon beradi. Ushbu raqobatbardosh ustunlik bozor ulushi va rentabellikning oshishiga olib kelishi mumkin.
- Muammoni hal qilish: innovatsion menejment murakkab muammolarga ijodiy echim topishni o'z ichiga oladi. Bu doimiy takomillashtirish va moslashuvchanlik madaniyatini rag'batlantiradi, tashkilotlarga muammolarni yanada samarali hal qilishga yordam beradi.
- O'zgarishlarga moslashish: bugungi tezkor biznes muhitida o'zgarish doimiydir. Menejmentdagi innovatsiyalar tashkilotlarga o'zgaruvchan bozor sharoitlariga, rivojlanayotgan texnologiyalarga va rivojlanayotgan mijozlar ehtiyojlariga moslashishga imkon beradi.
- Xodimlarni jalb qilish: kompaniya ichidagi innovatsiyalarni rag'batlantirish xodimlarning faolligini va qoniqishini oshirishi mumkin. Xodimlar g'oyalarni qo'shish va ularning takliflarini amalga oshirish huquqini his qilganda, ular tashkilotning muvaffaqiyatiga ko'proq sarmoya kiritadilar.
- Samaradorlik va mahsuldorlik: menejmentdagi innovatsiyalar jarayonlarni soddalashtirishi, chiqindilarni kamaytirishi va samaradorlikni oshirishi mumkin. Bu xarajatlarni tejashga va samaradorlikni oshirishga olib kelishi mumkin, bu ham tashkilotga, ham uning mijozlariga foyda keltiradi.
- Mijozlarga yo'naltirilganlik: innovatsiyalar tashkilotlarga o'z mijozlariga yaxshiroq tushunish va xizmat ko'rsatishga yordam beradi. Mijozlarning ehtiyojlari va afzalliklariga javob beradigan yangi mahsulotlar yoki xizmatlarni ishlab chiqish orqali kompaniyalar mijozlar bilan mustahkam munosabatlar va sodiqlikni o'rnatishi mumkin.
- Xatarlarni boshqarish: innovatsiya xavflarni keltirib chiqarsa-da, u xavflarni yanada samarali boshqarishga yordam beradi. Bozor o'zgarishlaridan oldinda qolish va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni oldindan bilish orqali tashkilotlar ongli qarorlar qabul qilishlari va xavflarni kamaytirishlari mumkin.
- Barqarorlik: menejmentdagi Yangiliklar yanada barqaror biznes amaliyotiga olib kelishi mumkin. Bu tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda, chunki tashkilotlar o'zlarining ekologik izlarini kamaytirishga va global muammolar oldida mas'uliyat bilan harakat qilishga intilishadi.
- Global kengayish: globallashtirilgan dunyoda innovatsiyalar ko'pincha xalqaro miqyosda kengayishni istagan tashkilotlar uchun zarurdir. Mahsulotlar,

xizmatlar va strategiyalarni turli bozorlar va madaniyatlarga moslashtirish muvaffaqiyatli global kengayish uchun juda muhimdir.

- Etakchilik va qarash: innovatsion rahbarlar ko'pincha o'z jamoalarini ijodiy fikrlashga va o'zgarishlarni qabul qilishga ilhomlantiradi va rag'batlantiradi. Innovatsiya madaniyati yuqoridan boshlanadi va muvaffaqiyatli boshqaruvning o'ziga xos xususiyati bo'lishi mumkin.
- Uzluksiz ta'lim: innovatsiyalarni qabul qilish tashkilot ichida doimiy o'rganish va takomillashtirish madaniyatini rivojlantirishni anglatadi. Bu yanada tezkor va moslashuvchan ishchi kuchiga olib kelishi mumkin.

Innovatsiya bugungi dinamik biznes landshaftida samarali boshqaruvning harakatlantiruvchi kuchidir. Bu tashkilotlarga ijodkorlik, muammolarni hal qilish va mijozlarga yo'naltirilgan yondashuvni rivojlantirish orqali moslashish, o'sish va rivojlanish imkonini beradi. Menejmentdagi innovatsiyalarga sodiqlik uzoq muddatli istiqbolda raqobatbardosh va dolzarb bo'lib qolish uchun juda muhimdir.

Menejmentdagi innovatsion rollercoaster ham imkoniyatlar, ham qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Innovatsiyalarni qabul qiladigan va uni o'z madaniyatiga qo'shadigan tashkilotlar rivojlanish uchun yaxshiroq joylashadilar. Ammo shuni ta'kidlash kerakki, innovatsiya bir martalik voqea emas, balki fidoyilik va resurslarni talab qiladigan doimiy jarayondir. Bundan tashqari, barcha yangiliklarning muvaffaqiyat qozonishi kafolatlanmaydi va tashkilotlar yo'lda muvaffaqiyatsizlikka tayyor bo'lishlari kerak. Xatarlarni samarali boshqarish innovatsiyalarga intilishda hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Xulosalar:

Innovatsiya, shubhasiz, zamonaviy menejmentdagi muvaffaqiyatning muhim omili. Innovatsiyalarga sarmoya kiritadigan tashkilotlar nafaqat raqobatbardosh ustunligini oshiradi, balki moslashuvchanlik va chidamlilik madaniyatini rivojlantiradi. Menejmentdagi innovatsiyalarning rollercoasteri ko'tarilish va pasayishlarga ega bo'lishi mumkin, ammo bu o'zgaruvchan dunyoda rivojlanishga intilayotgan tashkilotlar uchun muhim sayohat bo'lib qolmoqda.

Menejmentdagi innovatsiyalar roligidan samarali foydalanish uchun tashkilotlar quyidagi takliflarni ko'rib chiqishlari kerak:

- Xodimlarni ijodiy fikrlashga va hisoblangan xatarlarni qabul qilishga undash orqali innovatsiya madaniyatini rivojlantirish.
- Texnologiya va mahsulot yutuqlarida oldinda bo'lish uchun tadqiqot va ishlanmalarga sarmoya kiriting.
- Hamkorlik va fikr almashishni rivojlantirish uchun o'zaro faoliyat funktsional jamoalarni ishlab chiqish.
- Innovatsiyalarning tashkilot faoliyatiga ta'sirini doimiy ravishda kuzatib borish va baholash va strategiyalarni mos ravishda moslashtirish.

Xulosa qilib aytganda, menejmentdagi innovatsiyalar-bu tashkilotlarning dolzarb va muvaffaqiyatli bo'lishlari uchun boshlashi kerak bo'lgan sayohat. Doimiy rivojlanayotgan biznes manzarasi doimiy moslashishni talab qiladi va innovatsiya bu o'zgarishni boshqaradigan vositadir. Innovatsiyalarni o'z strategiyalarining asosiy elementi sifatida qabul qilish orqali tashkilotlar rollercoasterning ko'tarilish va pasayishlarida harakat qilishlari va uzoq muddatda kuchliroq va raqobatbardosh bo'lishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Fayziyev T. “San’at menejmenti va marketingi”. Fanidan o‘quv-uslubiy majmua. Toshkent 2021. 325 b
2. Qarang: Xolmo‘minov M. “Madaniyat va san’at sohasi faoliyatini tashkil etish hamda boshqarish” O‘UM.Toshkent 2021. 328-b
3. Bazarova F. Menejment. O‘UM. Toshkent – 2018. TMI. 465-betto
4. Хайдаров А. Ижодий фаолиятни режалаштириш ва бошқариш – Тошкент – 2019. 197-б.
5. I.Mahmudov. “Boshqaruv psixologiyasi”. O‘quv qo‘llanma. “YUNAKSPRINT” MCHJ bosmaxonasi. Toshkent 2015. 170 b
6. Аксюттик, Н.И. Арт-менеджмент как вид управленческой деятельности / Н.И. Аксюттик, Е.А. Макарова. – Минск, 2008.
7. Новикова, Г. Н. Социокультурные концепции управления в арт-менеджменте/ Г. Н. Новикова // Вестник Московского государственного университета культуры и искусств. – 2005.– № 2